

20.3.2024

Harri Ruokojärvi
Kaupunkitekniikan keskus
Luonnonhoitoyksikkö
harri.ruokojarvi@espoo.fi

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENUSLAIN MUKAISEN MAISEMATYÖLUVAN TARPEEN ARVIOINTI; POHJOIS-ESPOON LUONNON- JA MAISEMANHOITOSUUNNITELMA 2021-2031, LOHKO 7 (SIIKAJÄRVI-KOLMIRANTA)

METSÄNHAKKUIDEN LUVANVARAISUUDESTA ESPOOSSA

Metsänhakkuita ohjaavia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia kieltoja ja rajoituksia ovat asemakaava-alueilla kaavan lainvoimaisuudesta johtuva maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus sekä yleiskaavojen kaavamääräyksissä (esimerkiksi virkistysalueelle) asetettu rakennuslain 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Näillä alueilla maisemaa muuttava puiden kaataminen edellyttää maisematyölupaa, mikäli muutokset kaupunki- tai maisemakuvassa ovat lain tarkoittamalla tavalla merkittävät.

Talousmetsät:

Hyvän metsänhoidon suositusten mukaiset metsätaloustyöt kuuluvat talousmetsien normaaliin maisemakuvaan, jolloin maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaista maisematyölupaa ei tarvita. Näitä hakkuita ovat mm. taimikon hoito ja nuoren metsän hoito.

Lisäksi ns. kasvatushakkuista ensiharvennus ja harvennushakkuut tietyin poikkeuksin eivät ole Pohjois-Espoossa yleiskaavan maa- ja metsätalousalueilla eikä virkistysalueilla luvanvaraisia. Mikäli harvennus kuitenkin sijoittuu esimerkiksi kulttuurihistoriallisesti merkittävään ympäristöön, tulee hakkuiden vaikutuksia arvioida maisemamuutosten näkökulmasta.

Puistometsät ja virkistysalueet:

Maltilliset harvennushakkuut ja huonokuntoisten puiden poistaminen ovat puistometsien tavanomaista hoitoa eivätkä ne edellytä maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaista maisematyölupaa.

Espoossa asemakaava-alueella myös harvennushakkuut, joissa runkoja poistuu yli 33 % edellyttävät luvanvaraisuuden arviointia.

Tällöin arvioidaan maisemallisia muutoksia, hakkuukuvion sijaintia jne. Mitä lähempänä ollaan asutusta ja mitä enemmän alueella on virkistyskäyttöä, sen herkemmin lupakynnys ylitetään. Esimerkiksi virkistysalueilla luvanvaraisuus tulee aiemmin kyseeseen kuin maa- ja metsätalousalueilla kuten myös taajamissa aiemmin kuin haja-asutusalueilla. Ranta-alueilla luvantarve on alempi kuin keskellä metsäaluetta.

20.3.2024

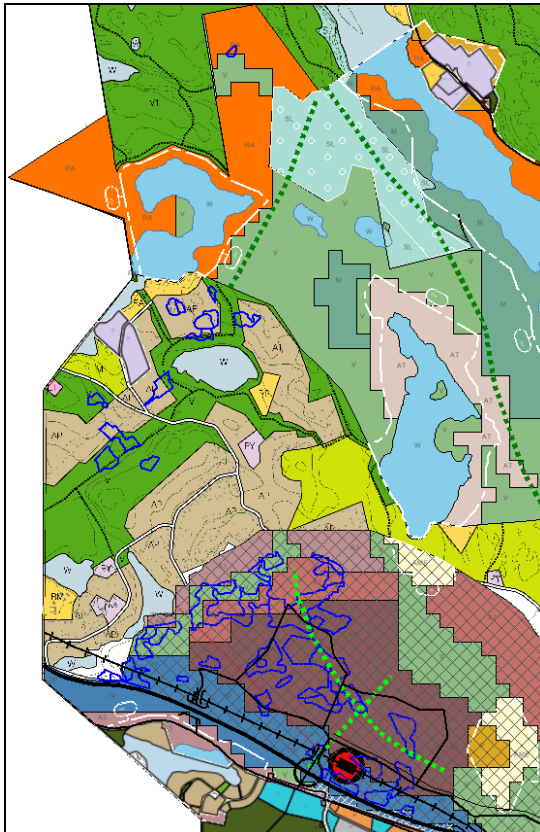
Muita luvanvaraisuuteen vaikuttavia seikkoja ovat:

- puustolla on erityistä maisemallista tai kaupunkikuvallista arvoa tai luonnonsuojelullista merkitystä
- jalojen lehtipuiden (esim. tammi, saarni, lehmus, vaahtera ja jalava), ulkomaisten havupuiden ja puistokujanteiden kaataminen
- maisemaa rajaavan puuston kaataminen (puronvarsialueet vesistöä tai peltoaukeaa rajaava puusto) - yksittäisten puiden koko voi tällöin olla pieni
- erityisellä määräyksellä suojellun puuston kaataminen (mm. asemakaava- tai yleiskaavamääräykset)
- jos puiston tai urheilualan rakentamiseen liittyy sellaisia toimenpiteitä, jotka muuttavat olennaisesti maisemakuvaa ja jotka ovat olleet ennalta arvaamattomia kaavan laatimisvaiheessa ympäristön asukkaiden kannalta ja voivat koskea ympäristön asukkaiden intressiä, tulee toimenpiteelle hakea lupa.

Mikäli hakkuu sijoittuu asutuksen viereen, tulee niin ikään arvioida harvennuksen (tai jopa ensiharvennuksen), vaikutuksia asumiseen. Harvoin vaikutukset ovat kielteisiä, mutta tällöin tiedottamisella on asukkaille suuri merkitys, vaikka hanke sinänsä ei edellytä maisematyölupaa.

Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman lohkon 7 alueella on voimassa osin Espoon pohjoisosien yleiskaava osa I sekä osin Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava (voimaan 13.3.2024). Hakkuukuviot eivät sijoitu lainvoimaisten asemakaavojen alueelle.

Alla on kuva (ei mittakaavaa) Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman lohkon 7 hakkuukuvioista ajantasa-asemakaavan ja yleiskaavojen yhdistelmällä. Kuvaan on hakkuukuviot merkitty sinisellä. Yleiskaavamerkinnöistä ei kuvassa ole kaikkia viiva- tai nuolimerkintöjä.

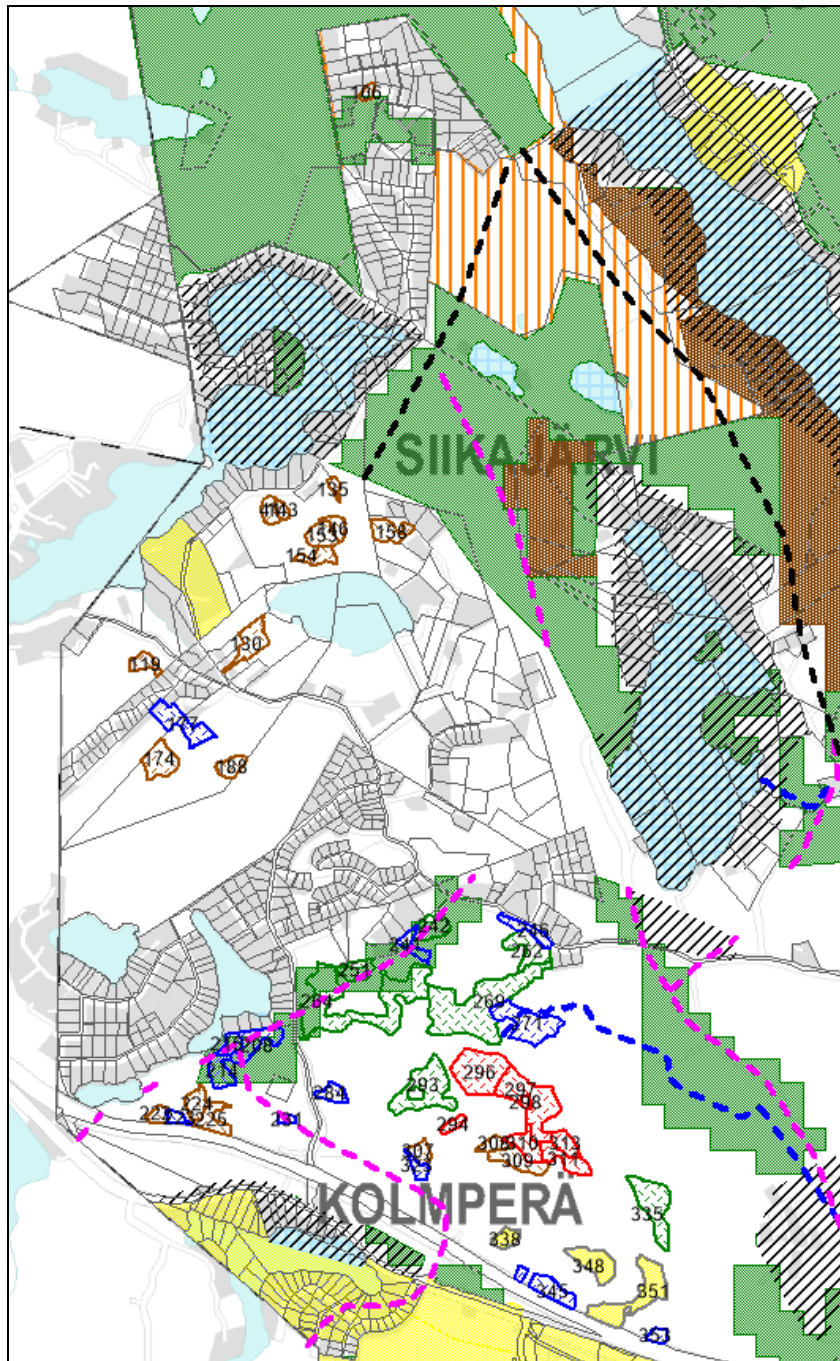
20.3.2024

Tarkempi kuva alueen maankäytön suunnitelmista on arvioinnin liitteenä.

Lainvoimaisen asemakaavan alueella on aina automaattisesti voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.

Yleiskaavojen tietyille kaavamääräysalueille on kaavamääräyksissä asetettu maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.

Alla on kuva (ei mittakaavaa) suunnitelma-alueella voimassa olevista maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaisista toimenpiderajoituksista. Kuvassa värillisillä alueilla on voimassa rajoitus. Vain muutamilla hakkuuvioilla on tällä hetkellä voimassa metsänhakkuita ohjaavia rajoituksia tai määräyksiä.

20.3.2024

Espeen pohjois- ja keskiosien yleiskaavan ekologiset yhteydet (maakunnallinen, paikallinen ja virtavesi) ovat oikeusvaikutteisia määräyksiä. Suunnittelussa ja **hoidossa tulee turvata metsäisten yhteyksien jatkuvuus, ekologinen kytkeytyneisyys ja riittävä leveys** sekä tarvittaessa kehittää yhteyksien toimivuutta vaikkei metsänhakkuu sinänsä edellyttäisikään maisematyölupaa.

Espossa toimivalta maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaisissa maisematyöluvuissa on jaettu siten, että rakennuspaikoilla eli piholla ja asemakaavassa rakentamiseen osoitetuilla (esim. rakentamattomat Y-tontit) alueilla luvan ratkaisee rakennusvalvontakeskus. Muilla alueilla (metsä-, katu- ja puistoalueet) luvan ratkaisee kaupunkisuunnittelukeskus.

LUVANVARAISUUDEN ARVIOINTI

Pohjois-Espeen luonnon- ja maisemahoitosuunnitelma lohkolle 7 on laadittu vuosille 2024-2023. Suunnittelualueelle sijoittuvien luonnonhoitokuvioiden pinta-ala on yhteensä noin 334 hehtaaria, josta metsämaata on 287 hehtaaria.

Hakkuita on suunnitelmassa esitetty toteutettavaksi pinta-alaltaan noin 82 hehtaarille. Valtaosa hakkuista ovat hyvin maltillisia hakkuita, joiden toimenpidevoimakkuus vaihtelee pääosin 10-20% (joidenkin 33%).

Suunnittelualue on ollut osa aiemmin laadittua Pohjois-Espeen luonnon- ja maisemahoitosuunnitelmaa vuosille 2015-2025. Suunnitelma-alueen puustoa on hoidettu pitkäjänteisesti lähes kymmenen vuoden ajan.

Luonnon- ja maisemahoitosuunnitelmassa on huomioitu alueen luontoarvot, ekologiset yhteydet, kulttuuriympäristöt ja muinaisjännökset sekä maisema-arvoja. Ohjausryhmässä on ollut mukana Espoon ympäristönsuojelun edustajia.

Pääosa hakkuukuvioista sijoittuu Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa asemakaavoitettavaksi osoitetulle alueelle (asuntovaltaiselle alueelle A1 ja A2 sekä elinkeinoelämän alueelle TP) tai yleiskaavojen virkistysalueelle. Muutamia hakkuukuvioita sijoittuu pientaloasumiseen osoitetuille alueille (kaavamääräys AP tai AT).

Alueella vain hakkuukuviot, jotka sijoittuvat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan virkistysalueelle V edellyttävät maisematyöluvan tarpeen arviointia. Nämä kuviot ovat: 208, 214, 215, 241, 242, 251 ja 264. Kyseisille kuvioille on esitetty maltillisia poiminta- ja pienaukkohakkuita (toimenpidevoimakkuus 15 %).

Hakkuukuvio 106 sijoittuu niin ikään osittain kyseiselle virkistysalueelle. Tämän hakkuukuvion harvennushakkuiden toimenpidevoimakkuus on niin ikään maltillinen 20 %.

Esitetyn suunnitelman mukaiset hakkuut eivät edellytä maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaista maisematyölupaa, sillä maltillisilla hakkuilla (toimenpidevoimakkuus 10-20%) ei ole vaikutuksia kaupunki- ja maisemakuvaan niillä alueilla, joilla ne tällä hetkellä sijoittuvat toimenpiderajoitusalueille.

20.3.2024

Suunnitelma-alueella tehdään myös paljon muita metsänhoitotyitä (esimerkiksi pienpuuston hoitoa). Metsänhoitotyöt eivät ole luvanvaraisia.

Todettakoon, että avohakkuukuviot (ajoitettu vuodelle 2029) ja tietyt pienaukko- ja harvennushakkuukuviot sijoittuvat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa raideliikenteeseen tukeutuvalla asemansseudulle, jonka asemakaavoittamista tultaneen jossain vaiheessa edistämään.

Tällöin alueelle saatetaan asettaa rakennuskielto asemakaavan laatimista varten, jolloin alueelle astuu myös voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Hakkuut tulevat silloin luvanvaraisiksi (maisematyöluupa).

Tällä hetkellä ei ole tiedossa kyseisen asemansseudun kaavoituksen aloittamisen ajankohtaa.

Arvioinnissa on käytetty Espoon verkkosivuilta 20.3.2024 löytyvää aineistoa:
<https://www.espoo.fi/fi/hankkeet/pohjois-espoo-luonnon-ja-maisemanhoitosuunnitelma-2024-2034-lohko-7-siikajarvi-kolmiranta>

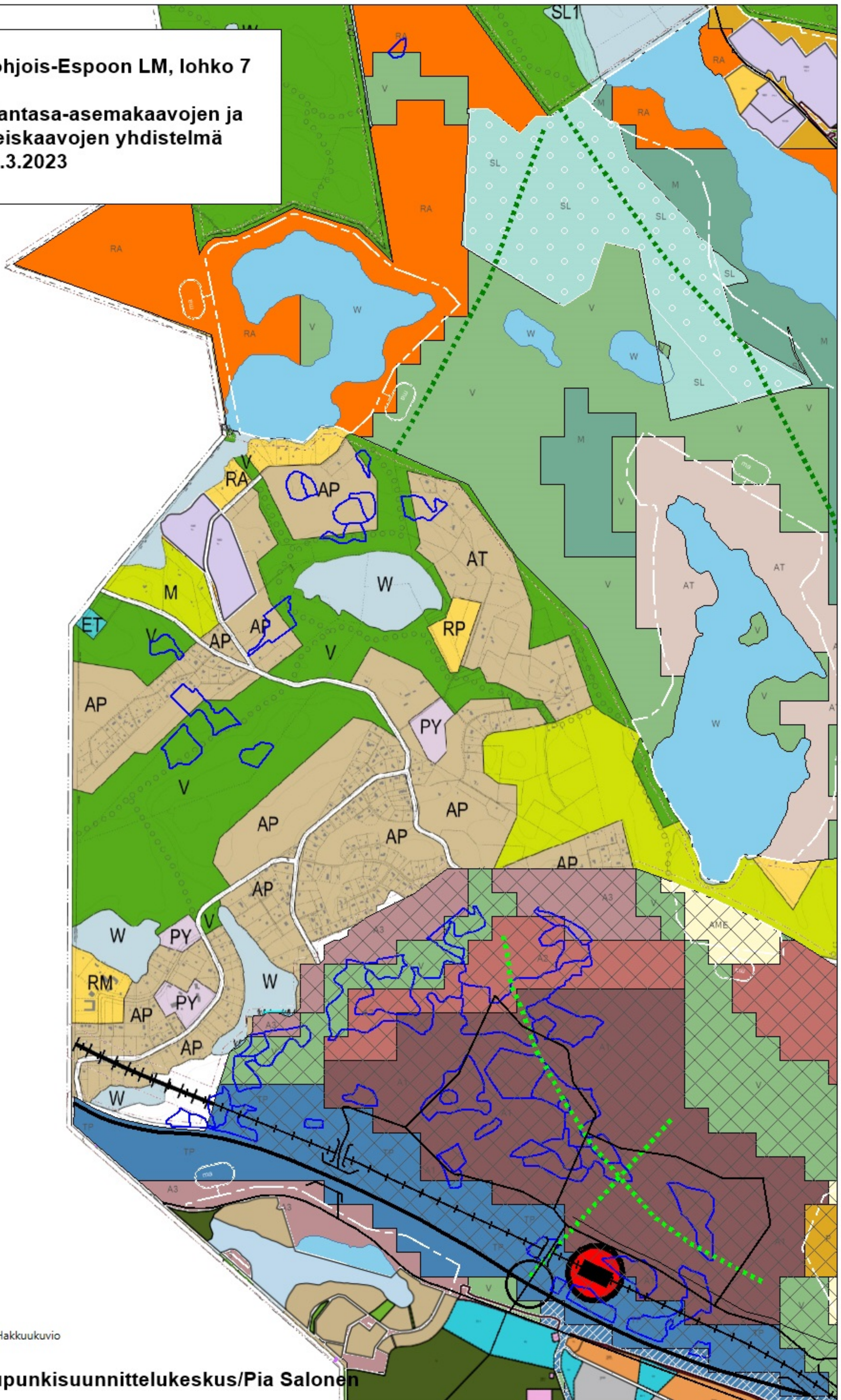
Lupavalmistelijä Pia Salonen
sähköposti pia.k.salonen@espoo.fi,
puhelin 043 825 5417, soittoaika ma-to klo 9.00-10.30

LIITTEET Alueen maankäytön suunnitelmat sekä hakkuukuviot
Alueen voimassa olevat toimenpiderajoitukset ja hakkuukuviot

TIEDOKSI: Kaupunkitekniiikan keskus
Rakennusvalvontakeskus

Pohjois-Espoon LM, lohko 7

**Ajantasa-asemakaavojen ja
yleiskaavojen yhdistelmä
20.3.2023**

 Hakkuukuvio

Kaupunkisuunnittelukeskus/Pia Salonen

Pohjois-Espoo LM, lohko 7

Maankäyttö- ja rakennuslain
128 §:n mukaiset toimenpide-
rajoitukset 20.3.2024

- Avohakkuu
- Poimintahakkuu
- Pienaukkohakkuu
- Harvennus
- Ensiharvennus

- Yleiskaavojen_kultthist_ym_ym
- Yleiskaavojen_virkistys_ja_mm
- Yleiskaavan_M_alueen_rajoitus
- Yleiskaavojen_suojelualueisiin
- Yleiskaavojen_vesialueisiin_li
- GIS_Asemakaavat